

Overal staat Maria vooraan. Dit is het enige plaatje dat ik kon vinden van Martha

Preek over de belijdenis van Martha in het kader van 1700 jaar Nicea

Margriet Gosker

Ja ik geloof. Dat is het thema dat voor deze viering door onze Italiaanse broeders en zusters is uitgekozen en waar vandaag (19 Januari 2025) wereldwijd over wordt gemediteerd en gesproken. Ja, ik geloof. Dat zijn woorden van Martha op de vraag die Jezus haar stelde:

Wie in mij gelooft zal leven, zei Jezus. *Geloof je dat?*

Ja Heer, zei Martha, *ik geloof dat u de Messias bent, de Zoon van God, die naar de wereld komen zou.* Dat is de kern v. haar Messiasbelijdenis, die wordt uitgesproken door Martha. Door Martha? Wordt dit niet gezegd door haar zuster Maria, die aan de voeten v. Jezus zat en altijd zo goed en aandachtig naar zijn woorden luisterde? Dat zou je toch eerder verwachten? Dat de oplettende pastorale en theologisch geïnteresseerde Maria deze geloofsbelijdenis zou hebben uitgesproken?

Maar nee, dit zijn woorden van Martha, de bedrijvige Martha, die altijd voor de koffie zorgde en voor de afwas. De praktische, zorgzame, diaconale Martha.

Zij is het die deze grootse geloofsbelijdenis van harte uitspreekt. J*a, ik geloof dat u de Messias bent, die naar de wereld komen zou.* In haar hart leefde dus al Messias-verwachting. En ze zag in Jezus de vervulling daarvan. En dit geloof sprak ze uit, *niet ómdát haar broer Lazarus weer door Jezus tot leven was gewekt,* want dat gebeurde daarna pas. Haar geloofsbelijdenis gaat aan het wonder vooraf.

Het gaat dus om de vraag: wie is Jezus nu eigenlijk? Die vraag heeft gelovigen en niet gelovigen van alle tijden altijd bezig gehouden. Er zijn hele boeken over volgeschreven. Dat begint al meteen in de Bijbel zelf. Al tijdens het leven van Jezus was het een grote vraag.

Wie is hij toch, die Jezus van Nazareth?

Toen Jezus dat op een keer zelf aan zijn leerlingen vroeg: *Wie zeggen de mensen dat ik ben?* Toen was hun antwoord: *Nou ja, sommigen zeggen dat u een Prediker bent zoals Joh. de Doper, anderen zien in u een evenbeeld van Elia en weer anderen zeggen, dat u vast en zeker één van de profeten ben*t. (Marcus 8:27-29)

En dan stelt Jezus die vraag plotseling heel direct aan zijn eigen vrienden. Wat vinden zij? *Wie denken jullie dat ik ben*? En dan is het Petrus, die als eerste antwoord geeft. Protestanten zeggen dan al gauw: Ja hoor, Petrus weer, die is weer eens haantje de voorste en die heeft altijd het hoogste woord. Protestanten wijzen nogal snel op zijn fouten: de verloochening, het onbegrip. Jezus zei zelfs op een keer tg Petrus *Ga weg achter mij Satan*.(Mt 16:23) Dat is best heftig.

Protestanten hebben al gauw de neiging Petrus een beetje naar beneden te halen. Maar is dat terecht? Ik denk het niet. Onze Rooms-Katholieke geloofsgenoten gaan altijd veel respectvoller met Petrus om en hebben hem als de Prins der apostelen juist altijd heel hoog.

Maar wat zei Petrus ook al weer op de vraag van Jezus? Petrus zei vol overtuiging en met een rotsvast geloof: *U bent de Messias*. Frappant. Martha en Petrus: allebei leefden ze dus al vanuit Messiasverwachting En allebei spraken ze hun geloof uit in Jezus Messias.

Ja, Heer ik geloof!

We weten dat er in die tijd zeker Messiasverwachting in de lucht hing. Velen keken verlangend uit naar de komst van de Messias. Dat weten we ook uit het Kerstevangelie. Lucas vertelt, dat de oude Simeon niet zou sterven, vóórdat hij de Messias had gezien Hij ging naar de tempel, nam het Kindeke Jezus in zijn armen en wist dat hij in vrede kon heengaan, want hij had met zijn. eigen ogen gezien, dat de redding nabij was.

Trouwens, helemaal in het begin, toen Jezus nog géén enkele volgeling had uitgekozen, was het Andreas, die ook uit een Messiasverwachting leefde. Hij had als éérste van de discipelen in Jezus de Messias herkend. Hij wist het gewoon en hij zei het ook tegen zijn broer, Simon Petrus. *Kom mee, ik heb de lang verwachte Messias gevonden: Christus. De Gezalfde*. Hij die komen zou.

En Andreas nam zijn broer Petrus mee naar Jezus. Dat was de eerste ontmoeting tussen Jezus en Petrus. Jezus keek Petrus aan en zei: J*ij bent Simon, de zoon van Johannes., maar voortaan zul je Cephas heten, dat is Petrus. Rots.*

We weten allemaal, dat de belijdenis van Petrus een grote echo heeft gekregen in de kerkgeschiedenis. Petrus wordt als de belangrijkste apostel gezien en het pauselijk ambt wordt ook wel het Petrinisch ambt genoemd. Het ambt van de apostel Petrus heeft ook de gedachte opgeroepen, dat alle pausen opvolgers van Petrus zijn.

De Italiaanse broeders en zusters zouden voor vandaag dus heel goed de belijdenis van Pt als schriftlezing hebben kunnen kiezen . Maar dat hebben ze niet gedaan. Ze kozen voor de Messiasbelijdenis van een. vrouw, van Martha, de zuster van Maria en van Lazarus. Waarom?

Dat hangt denk ik samen met onze tijd. Toentertijd werd er heel anders met vrouwen omgegaan en heel anders tegen vrouwen aangekeken dan nu. Vrouwen van nu zijn – althans in onze westerse maatschappij- in een andere positie en hebben andere verantwoordelijkheden dan toen. Het Vaticaan heeft onlangs zelfs een vrouw tot prefect gekozenen: één van de hoogste posten in de Romeinse Curie. En in *Trouw* stond onlangs, dat we niet vreemd moeten opkijken als paus Franciscis straks ook nog eens een vrouwelijke kardinaal benoemt.

Deze belijdenis van. Martha is veel minder bekend geworden dan die van Petrus, terwijl zij toch ook zo overduidelijk haar geloof in de Messias belijdt. *Ja, ik geloof dat u de Messias bent, de Zoon van God, die naar de wereld komen zou.* Die woorden zijn onder het stof der geschiedenis vandaan gehaald en staan vandaag centraal Ik moet eerlijk bekennen dat dit de eerste keer is in 54 jaar, dat ik er over preek.

Hoe is het gegaan? Na Jezus kruisdood en de blijde boodschap van. zijn opstanding kwam er een grote beweging op gang in de wereld, die groeide en groeide. Steeds meer mensen gingen hem navolgen. Jezus Messias. Ze werden Christenen genoemd. Jezus betekent Verlosser. Messias betekent Gezalfde.

Bekende woorden, maar je moet ze nog wel uitleggen. De leerlingen die jarenlang met hem waren opgetrokken en die zijn woorden uit Jezus eigen mond gehoord hadden, werden oud en stierven één voor één weg. Nieuwwe generaties gingen hun eigen vragen over Jezus stellen. Wie was hij nu eigenlijk?

In de eerste jaren van het Christendom was dat een heel grote vraag, waar velen over nadachten en waarover allerlei gedachten waren. Velen verschilden met m. elkaar van mening. Er was zoveel verwarring en ook strijd over, dat de eenheid van de kerk in gevaar kwam. En zo besloot keizer Constantijn de Grote om bisschoppen uit alle windstreken samen te roepen op een concilie om de zaak te verhelderen.

De Geloofsbelijdenis van Nicea, die is opgesteld in het jaar 325, nu 1700 jaar geleden (waarvan we dit jaar het ontstaan gedenken) is geschreven om een antwoord op al die grote vragen te vinden. Was Jezus een profeet? Een goed mens? Een voorbeeld voor velen? Zeker. Maar was Hij ook Gods Zoon en wat betekende dat dan? Was hij van hetzelfde wezen als de Vader? Was hij uit de Vader geboren vóór alle eeuwen, God uit God, licht uit licht?

Of was hij een gewoon mens die zich alleen maar verbeeldde, dat hij goddelijk was? Een nepgod? Een schijngod? Was hij waarachtig God uit waarachtig God? - zoals Nicea zegt? Of was hij een goddelijke gestalte in mensengedaante? Een schijnmens? Of was hij een echt mens, gewoon als een mensenkind geboren uit een Joodse moeder?

Het mooie van Nicea is, dat het een oecume4nische geloofsbelijdenis heeft opgeleverd, die alle Christenen tot op vandaag wereldwijd met elkaar verbindt. Het is ook de énige geloofsbelijdenis, die alle Christenen wereldwijd m elkaar verbindt. Dat doet de Apostolische Geloofsbelijdenis niet, want die hebben de Oosters-orthodoxe kerken niet. Nicea is dus een sterk teken van eenheid. Ja ik geloof! Dit is wat wij ook samen geloven!.

Een daarom kozen de Italiaanse zusters en broeders ook voor de tekst uit Colossenzen, waarin verdeeldheid wordt afgezworen en de eenheid in Christus Jezus wordt benadrukt. Natuurlijk, we zijn allemaal verschillend en we hebben allemaal onze eigen gedachten en opvattingen en dat is ook goed zo. Maar in Christus vallen de verschillen weg, want Christus is alles in allen! God heeft ons uitgekozen en heeft ons lief. En dat vraagt van ons, dat we met elkaar meeleven, geduld met elkaar hebben, elkaar verdragen en elkaar zo nodig vergeven. Die band in Christus Jezus smeedt ons samen tot een hechte eenheid.

Ook aan ons is het nu de vraag: wie zeggen de mensen dat ik ben?

Mensen zeggen van alles. Ze noemen hem Heiland, Verlosser, Middelaar, Broeder, Vriend, Meester. Er zijn er ook die lelijk praten en de naam Jezus als een krachtterm gebruiken. *Jezus Mina.* Nee, wacht even. Dat heeft niets m.e. meisjesnaam te maken. Dat Mina is een verbastering van Domine. Net als Jeminee!

Dominus Iesus is trouwens een pauselijk Encycliek uit het jaar 2000, die aan mensen van onze tijd de grote betekenis van Jezus wil uitleggen. Dominus Jezus betekent Jezus is Heer. Er wordt ook vandaag nog over heel de wereld heel veel over Jezus gesproken.

En dan vraagt hij: En jij? Wie zeg jij dat ik ben? Dat we ieder voor zich en ook allemaal samen mogen zeggen en belijden: Ja , ik geloof in Jezus Messias, die de Opstanding is en het leven!